

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/10/2022
Identifikačné číslo spisu:	7119210979
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7119210979.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté L. Z., nar. X. J. XXXX a F. Z., nar. XX. X. XXXX, obe bývajúce u matky a zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, so sídlom v Košiciach, Staničné námestie 9 ako opatrovníkom, matky Z. V., bývajúcej v Z., mestská časť C., Q. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Tomášom Turcsányim, advokátom v Košiciach, mestská časť Staré Mesto, Krmanova 14, a otca MUDr. W. Z., bývajúceho v Z., mestská časť V., S. XX/XX, zastúpeného JUDr. Vincentom Lechmanom, advokátom v Košiciach, mestská časť Staré Mesto, Štefánikova 40, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/146/2019, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 16. júla 2021 sp. zn. 8CoP/144/2021, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní v časti pripustenia zmeny návrhu z a s t a v u j e.

Dovolanie v časti nariadenia neodkladného opatrenia o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 19. októbra 2020 č. k. 21P/146/2019-157 I. nariadil neodkladné opatrenie tak, že otec maloletých L. a F. je oprávnený stretávať sa s nimi každý týždeň v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., každý párny týždeň kalendárneho roka v sobotu v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň kalendárneho roka v nedeľu v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod., a to do rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/146/2019; II. otec je oprávnený obe maloleté dcéry v čase určenom pre začiatok styku prevziať pred bydliskom matky a povinný po ukončení styku v určenom čase na tom istom mieste matke maloleté odovzdať; III. matka je povinná maloleté dcéry na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ich otcovi v čase určenom pre začiatok styku a IV. v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie

súdy“) uznesením zo 16. júla 2021 sp. zn. 8CoP/144/2021 pripustil zmenu návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia z 1. októbra 2020 (podľa § 28 ods. 1 a 2, § 64 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len „C. m. p.“) v nasledovnom znení: „Otec maloletých detí L. Z., nar. X.XX.XXXX a F. Z., nar. XX.X.XXXX je oprávnený stretávať sa s nimi nasledovne: Každý nepárny týždeň kalendárneho roka v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. a následne od soboty od 09.00 hod. ráno do nedele do 18.00 hod. večer. V čase vianočných sviatkov každý kalendárny rok od 25.12. od 9.00 hod. ráno do 26.12. do 9.00 hod. ráno a od 1.1. od 9.00 hod. ráno do 2.1. do 9.00 hod. ráno. V čase veľkonočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od Veľkého piatku od 9.00 hod. ráno do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod. večer. V čase letných prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 1.7. od 9.00 hod. ráno do 15.7. do 18.00 hod. večer, a od 1.8. od 9.00 hod. ráno do 15.8. do 18.00 hod. večer a každý párný kalendárny rok od 16.7. od 9.00 hod. ráno do 31.7. do 18.00 hod. a od 16.8. od 9.00 hod. ráno do 31.8. do 18.00 hod. večer. Otec je oprávnený obe maloleté dcéry v čase určenom pre začiatok styku prevziať pred bydliskom matky a povinný po ukončení styku v určenom čase na tom istom mieste matke odovzdať. Matka je povinná maloleté dcéry na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ich otcovi v čase určenom pre začiatok styku.“ a na odvolanie otca podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil neodkladné opatrenie tak, že otec je oprávnený stretávať sa maloletými L. a F. každý nepárny týždeň v roku od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý párný týždeň v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod., pričom otec maloleté deti v určenom čase vyzdvihne v mieste bydliska matky a v čase určenom pre koniec styku deti odovzdá matke na rovnakom mieste s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/146/2019. Matke uložil povinnosť maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ich otcovi v čase určenom pre začiatok styku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol.

3. Proti takémuto rozhodnutiu odvolacieho súdu (pozn.: výslovne proti obom jeho výrokom) podal otec (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Navrhol zrušenie uznesení nižších súdov a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Výtýkanú tzv. zmätočnosťnú vadu videl dovolateľ v arbitrárnosti rozhodnutí nižších súdov, keď súdy nerešpektovali § 220 ods. 2 C. s. p. a argumentáciou otca sa vôbec nezaoberali.

4. Matka navrhla dovolanie otca ako nedôvodné zamietnuť. Rozhodnutia nižších súdov považuje za vecne správne.

5. Opatrovník navrhol rozhodnúť tak, aby bol rešpektovaný najlepší záujem maloletých detí.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) za splnenia tiež podmienok jeho zastúpenia a spisania jeho dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba v časti nariadenia neodkladného opatrenia odmietnuť a v časti pripustenia zmeny návrhu je potrebné konanie o dovolaní zastaviť. Na stručné odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) sa uvádza nasledovné.

7. Podľa § 161 ods. 1 C. s. p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 C. s. p. ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 438 ods. 1 C. s. p. na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

11. Účastník konania (strana sporu) môže napadnúť dovolaním iba rozhodnutia „odvolacieho“ súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa pritom rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom (§ 34 C. s. p.) alebo najvyšším súdom (v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach podľa § 31 C. s. p.) v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Dovolaním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

12. V danej veci však dovolanie otca v časti pripustenia zmeny návrhu smeruje proti rozhodnutiu, ktorým Krajský súd v Košiciach rozhodoval nie ako súd odvolací (v tejto časti totiž nerozhodoval o odvolaní otca proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci nariadenia neodkladného opatrenia). Dovolaním je tu teda v časti napádané rozhodnutie iného, než odvolacieho súdu, ktoré nie je spôsobilým predmetom dovolania v zmysle § 419 C. s. p.

13. Z vyššie uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní v časti smerujúcej proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý pripustil zmenu návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia a nie je tu ani iný príslušný súd, príp. orgán, ktorý by bol na prejednanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku príslušný a ktorému by tak bolo možné vec postúpiť.

14. Vzhľadom k tomu, že nedostatok funkčnej príslušnosti súdu je neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, najvyšší súd konanie o dovolaní v časti pripustenia zmeny návrhu bez ďalšieho zastavil (§ 161 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 438 ods. 1 C. s. p.).

15. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

16. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť ním podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., na základe ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Najvyšší súd už v uznesení z 19. januára 2017 sp. zn. 3 Cdo 236/2016, uverejnenom aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

18. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. potom pristupuje (dovolací súd) len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak sa dovolaním napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné (právne bezvýznamné), či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

19. V danom prípade dovolaním napádané uznesenie odvolacieho súdu v časti zmeňujúcej uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia bolo vydané počas prebiehajúceho konania vo

veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinnosti k maloletým deťom vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/146/2019 a aj po rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia konanie (vo veci samej) pokračuje a súd prvej inštancie o veci samej ďalej koná a rozhodne (tu porovnaj aj R 21/2018). Rozhodnutie odvolacieho súdu v takomto prípade (výrok II.) preto nemá charakter rozhodnutia vo veci samej ani rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, čo má za následok, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p. nemožno vyvodiť.

20. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že vylúčením prípustnosti dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, právna úprava obsiahnutá v § 420 C. s. p. zohľadňuje, že v prípade takéhoto rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez prejudikovania tým konečnej (definitívnej) ochrany, poskytovanej až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákondarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (účastníkov konania).

21. Vzhľadom na to, že dovolanie otca v časti nariadenia neodkladného opatrenia nebolo podľa § 420 C. s. p. prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné, než ho podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal jeho dôvodnosťou.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.